ЦІНА 1 КРБ.

Перець

№ 22. КИЇВ. ЛИСТОПАД 1948 р.

РІК ВИДАННЯ VIII

Мал. В. Гливенка

Здоровенькі були!

Здоровенькі були, товариші письменники!
З святом будьте здорові!
А свято ж у нас велике — чотирнадцять років не було такого! Другий з'їзд письменників Радянської України! Скільки за цей час зроблено, збудовано! І скільки пісень проспівано! Скільки подій оспівано радянськими нашими співцями!

А події ж то були
Великі й величні,
Роки сталінські ішли,
Плани п'ятирічні,
Що себе уславили
Та й навіки вічні! —

як сказав би наш улюблений поет, заспівувач сучасності Павло Тичина.
Коли ж сурми засурмили і на битву покликали, письменники стали у перші ряди борців проти страшної фашистської навали.
Єдиним фронтом наступали вони на ворога. А Олександр Корнійчук навіть не єдиним «Фронтом» громив лихого напасника: його герої били фашиста з «Фронту», а «Партизани в степах України» — з тилу.
Взагалі ж, взаємодія військ була поставлена пречудово! Ви тільки згадайте: Віктор Некрасов діє «В окопах Сталінграда», Сергій Борзенко висаджує «Десант у Крим», Василь Кучер з «Чорноморцями» громить ворога на морі і на суші, Вадим Собко відстоює «Кавказ», Любомир Дмитерко «На полі бою» з військами «Генерала Ватутіна», Олесь Гончар воює на «Голубім Дунаї», в «Златій Празі». З тилу ж увесь час підмога була: Платон Воронько робить свій славний «Карпатський рейд», Анатолій Шиян — у «Партизанському краї», а Остап Вишня лупить песиголовців «Зеніткою», «Зеніткою»!

Сказав Сосюра в годину гніву:
«Вперед на битви, за юнь щасливу!»
Сказав Тичина в годину бою:
«Тебе ми знищим — чорт з тобою!»

І Юрій Смолич перший мав честь рапортувати: — «Вони не пройшли!»
Письменники, як відомо, повернулися з боїв з чималим доробком.

Рядові і корифеї
Привезли з війни трофеї!
Створив Собко три повісті
Й не вклав меча до піхов.
Із чистою із совістю
Вершигора приїхав.

Й у післявоєнні роки письменники не демо, а мобілізувалися, і значно помножили свої творчі досягнення. Не в брову, а в око паліїв нової війни влучив «Лондонським циклом» Микола Бажан. Здав в експлуатацію свої міцні «Мости» Максим Рильський. Оспівав «Прометея», «Любов» і «Марію» Андрій Малишко. Возвеличив молодість нашого брата Леонід Первомайський. Понеслася «Пісня над водами» Ванди Василевської. Бринить ліра Миколи Ушакова. Любить читач і щире слово львів'ян Ірини Вільде. Ярослава Галана, Петра Козланюка, харків'янки Наталі Забіли, донбасівця Павла Безпощадного.

Любимо твій спів,
Друже шахтарів,
До ворогів нещадний,
Павле Безпощадний!

На посту й майстри гострого дотепу і вбивчої сатири.

І в шахтаря і в тракториста
Шукайте книжку гумориста.
Тим паче, якщо це Олійник —
Смішного слова чародійник!

Відгострює зброю сатири і гумору молодий письменник Дмитро Білоус.

Якщо вже ворога разити,
То не уколом голочним.
Його, проклятого, рази ти —
«Осколочним!»
«Осколочним!»

І взагалі Перець з радістю констатує появу цілої плеяди молодих. Це наш «Світлий день» і наше «Братерство». Це «Плем'я дужих» і «Солдати миру».

Я суджу, звичайно, строго,
Та скажу одверто всім.
Молодим у нас дорога,
Тому й зміна є старим!

Та повернемось до з'їзду. Приємно відзначати успіхи, досягнення, але — така вже моя вдача перчанська — не обходити мовчанкою всякі «права на помилку» та інші збочення від партійної лінії нашої літератури. Відомо ж, що один:

Ішов по старому броду
Та вскочив у «Живу воду».
А іншого й досі не гризе сумління,
Що вскочив він не в своє покоління.

Трапляється ще й таке: зустрінешся з людиною — немов би й милий чоловічина — і письменником зветься, і пише щось, і навіть видає щось. А придивишся, а це «щось» є не що інше, як «ніщо».
І деяких критиків хочу покритикувати. Є ж іще, на жаль, такі з них, що пишуть:

Про сучасного героя й почуття нового.
А самі не мали зроду почуття такого.

Або те й роблять, що шукають нагоди, як би пристебнути когонебудь... А хіба вже зник критик, від якого за три версти несе формалізмом.

Він, сідаючи за стіл,
Розтинає вас навпіл.
На деталі всі зважає,
Щоб зітерти вас дощенту,
По частинах розглядає
І вивчає компоненти.
Автора, як пасинка,
Він бере:
Більше в ньому — «касенка»
Чи «Воскре»?

На превеликий жаль, мушу констатувати, що:

У поезії і в прозі
Є такі, що йдуть в обозі.

Обозники мовчать. Чому ж вони склали зброю? Де ж ознака того, що це творчі люди? Хіба тільки та, що вони відпочивають (від чого б то?) по будинках творчості з путівками «Літфонду»!
Дозволю собі ще на вашому з'їзді нагадати цим «творчим особам» один пункт із статуту Спілки радяиських письменників СРСР: людина перестає бути письменником, якщо вона довго і вперто не дає творів. А в Спілці (ей-ей, правда!) лічаться в списках товариші, які з успіхом можуть справляти 25-річчя своєї творчої (без)діяльності.
Де ж, як не на з'їзді, сказати нещадну правду у вічі деяким товаришам з гостьовими квитками і запрошеннями, що ці квитки замінювачами літературних творів служити не можуть.
З'їзд—це справжній огляд нашої української радянської літератури.
Впевнений, вірю, що за цим оглядом послідують огляди нових, прекрасних книг, гідних нашого героїчного народу, нашої великої епохи.
Покладаю ж надії і успіхів бажаю.
Привіт вам од щирого серця!

ВІД ВАШОГО ПЕРЦЯ.

«...Ах, я так стомився! (Це я.—А. Г.). Кинув перо на недописаний аркуш, а сам одхилився на спинку ослона й склепив очі...»
Андрій ГОЛОВКО «Зелені серцем».

Лежить покинуте перо
На недописаній сторінці.
Заснув письменник Головко,
Вмостившись зручно
На ослінці.

А читачі роками ждуть.
Питають Головкову «Мати»:
Чи довго ще її синок
Так тихомирно буде спати?

А мати: — Хто зна? Не мені
Про сон той з вами тут судити...
Він не сказав, коли його
Писати далі розбудити.

Віталій ЯРОШ.

Дружній шарж Г. Глика

Петро ДОРОШКО

Крук — Суддя

Ілюстрації О. Козюренка

(БАЙКА)

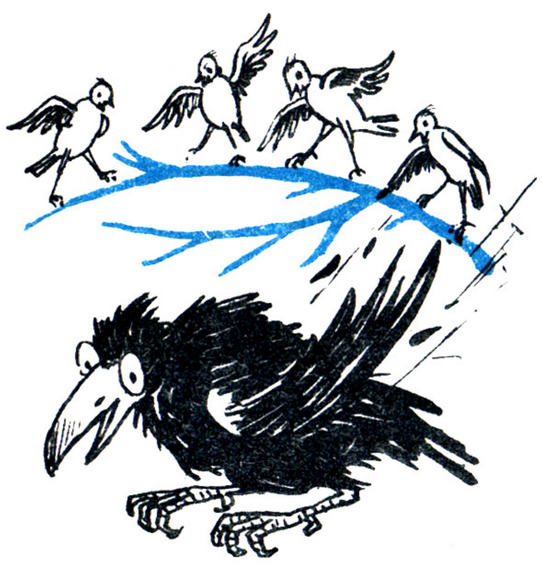

В саду великому весінньою порою,
В дні сонячні, ясні,
Птахів співочих линули пісні
Капелою гучною.
Співали солов'ї, синиці,
Дзвінкі шпаки та різні інші птиці,
Такі, як берестянка, коноплянка,
Малиновка й чечітка —
І голосні й не дуже голосні,
І чітко і не чітко, —
Та всім були до серця їх пісні.
А в тім саду,
У всіх пташок співочих на виду
Жив крук.
Він видавав себе знавцем наук,
Мистецтва і літератури
І взагалі жрецем культури.
Він заздрий був, у нього заміри були
Зажити слави і хвали,
Як зажили птахи співочі.
І ранком крук, продерши очі,
Та зручно сівши на тополі,
(Були у нього там улюблені гілки й суки
Сухі та голі), —
Він виголошував свої думки.
Бо звичку мав — отак сидіти
І думкою, як кажуть, багатіти.
«Подумаєш, на всі сади й гаї,
Все солов'ї та солов'ї.
Та я вам, братіки мої,
Такої заспіваю —
А я коли кажу, то не брешу! —
Що й серед саду і посеред гаю
Все інше птаство заглушу.
Мені — не їм — кричати будете ура».
І як утне своє одне
Нудне —
Кра! Крррa!..
Здивовані таким химерним співом,
Перезирнулися птахи — хто з посмішкою,
хто із гнівом,
Лише хитренький горобець з'явився,
Довкола (щоб без свідків) обдивився,
А потім круку
Тисне руку:
«До чого ж, — каже, — ви, шановний крук,
Наук
Знавець.
Уже нащо я, горобець, співать митець,
Але до вас себе не смію прирівняти,
Ви і співати й інших цінувати,
Ви нам, співцям,
Ну, що отець».
Отак з годину без упину проговорив
І відлетів.
У крука з місяць так, чи може й два тяглися
справи,
Та більше не було на його спів
Ні слухачів,
Ні похвали, ні слави.
І крук упевнився — не слід йому співати.
Не мав бо він ні голосу ні слуху,
Та ще до того і на праве вухо
Був тугуватий.
І він, обдумавши, рішив, —
На всіх пташок співочих спів
Свої критичні оцінки давати.
І відтоді щоранку крук
Гукав, на свій забравшись сук,
Що горобець
Найкращий на весь світ співець,
Що він сучасного єсть майстер співу,
Що він належить до активу
Співців-творців.
А соловей-свистун —
Лящить, тріщить,
Як скрипка, що не має струн.
То здійме свист,
То затихає, ледве дише...
До того ж він ще й формаліст,
Коли не гірше.
І так — на всіх, на кожну співу ноту.
В саду веселому навів таку нудоту,
Що всі обурені злетілись співаки —
Канарки, солов'ї, шпаки,
Чечітки і синиці і різні інші птиці:
Обговорили,
Порішили
І дали крукові пораду:
Щоб від пісенного летів подальше саду.

Є судді отакі бундючні та похмурі
В житті, в бутті, в літературі
І в галузі мистецтв, наук...
Погано, коли судить — крук.

НЕЗНАЙОМИЙ МІЧУРІНЕЦЬ

Немов на крилах бурі до кабінету влетів Степан Євгенович Коваль— автор романа «Чорнозем».

Дух йому забило. Піт рясно котився з чола.

— Що трапилося, шановний Степане Євгеновичу? — з тривогою спитав директор видавництва.

— Дайте мені рукопис. На два тижні. Благаю!..

— Рукопис? Та він же давно в друкарні. Книга ось-ось має вийти.

— Ох! Що ж робити? Затримайте! Дайте відбитки! Хоч на тиждень. На день... На три години...

— Що трапилося? — здивувався директор видавництва.—Навіщо вам знову відбитки?

— Як це навіщо? А мічурінець?.. Треба ж мічурінця вставити.

— Куди?

— О, боже мій,—сплеснув руками автор. — Невже ви не розумієте?.. Куди мічурінця вставити?! В роман!.. Дайте мені відбитки на день, і я вам такого мічурінця вставлю, що жоден критик носа не підточить.

Директор заперечливо похитав головою:

— У нас графік. У нас план...

— Але зрозумійте, дорогий директоре, що не може бути колгоспного романа без мічурінця.

— Видавництво не винне. Треба було раніш думати,—офіціально заявив директор.

— А я винен? — простогнав автор. — Я тільки сьогодні про мічурінців прочитав... Ось дивіться.

І він розгорнув свіжий номер газети.

Тепер уявіть себе на місці цього автора. Твір написано. Твір схвалено. І який твір! Є в ньому все — і кохання, і садок, і ставок, і дід-мудрець (як же без нього!) і баба Параска, які вже довгі роки мандрують з однієї книжки до другої.

Все є в «Чорноземі»! І трактори, і комбайни. А от мічурінця нема.

Як же тут не поспівчувати авторові.

Але директор був людиною скупою на почуття.

— Дозвольте, — говорив він. — Три місяці тому ви вставляли в роман секретаря райкому. Тепер знову затримка! У нас план.

Письменник витер рясний піт з чола, розгублено глянув на газету — і змовк. Але за хвилину з новим запалом кинувся в атаку.

Все закінчилося благополучно. Мічурінець зайняв своє місце в «Чорноземі». Степан Євгенович ходить спокійний і веселий: книга виходить з друку!

А цими днями стався такий незвичайний випадок. У тому ж кабінеті директора видавництва Степан Євгенович зустрівся з молодим енергійним чоловіком, який приніс свій солідний рукопис.

— Ви, звичайно, знайомі? — сказав директор, звертаючись до Степана Євгеновича і до відвідувача.

Письменник підвів здивований погляд.

— Ні, цього товариша я уперше бачу.

...Це був той самий мічурінець, якого автор вставив у свій роман. І вставив так вправно, що, як сказав він, жоден критик носа не підточить.

С. СОКІЛЬСЬКИЙ.

Епіграми, пародії, шаржі

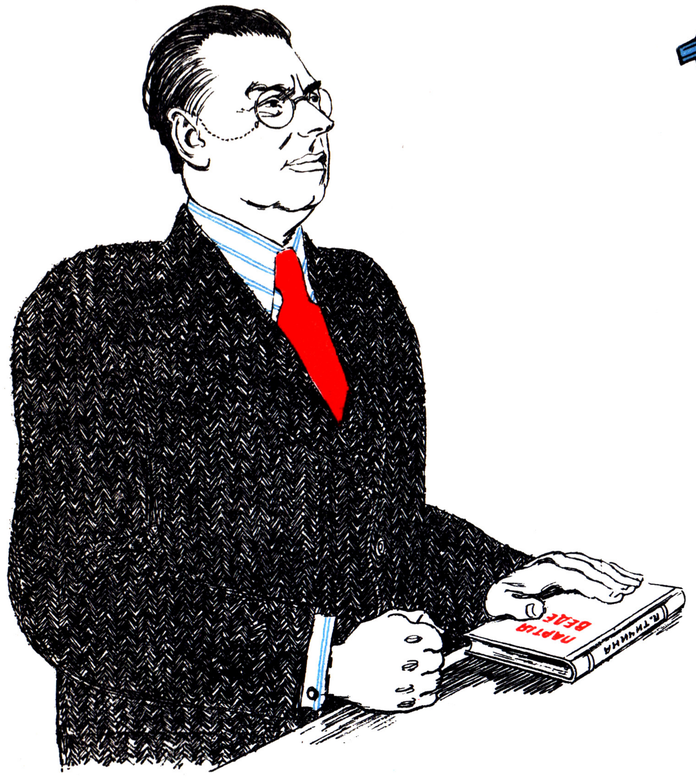

Весь час війни ми уникаем.
Але брязчать. Існову. Класи хворії,
Тремтіть: були ми! будем! єсть!
І в цім відхиленні, відклоні,
на лоні геть всієї історії —
знаєм! —
як на долоні наша честь.

Павло ТИЧИНА.

Дружній шарж В. Литвиненка

Кость ГОРДІЄНКО

ВАСИЛЬ КОЗАЧЕНКО

Скільки хисту треба мати,
Впертості і смілості,
Щоб у тридцять шість придбати
«Атестата зрілості».

«ЛЕЙТЕНАНТИ»
О. КОПИЛЕНКОВІ

Де ж та книга, ще одна?
(Вибач за турбацію).
Ми ждемо давно вже на
Переатестацію.

М. ТЕРЕЩЕНКО

Скільки написано,
А перекладено?..
Хай дожене нас Новицький,
нехай...
Скільки задумано, скільки
загадано —
Ай-яй-яй-яй!
А над Новицьким устала вже пара,
Хлопець жене... та дарма...
Їх обігнала Марія Пригара.
(Пише вона обома).

В. КРЕМІНЕЦЬ.

„ПОДРУГА"

В голові строчать, б'ють, цокають, стукають, грюкають саранчуки, коники, кузьки. Марко впав, розпластався на мокруватій, мокрій, розмоклій землі.

У Теклі багато жилок, сухожилок. Вони сповнилися жалю, розпачу, розпуки, квилили, тужили.

Німці стріляли, бахкали з усіх сторін, боків. І Данило: з усіх боків стріляв, бахкав, лякав, пужав, хоч набоїв, патронів і було мало, малувато.

Текля і Марко брели по 16 сторінках. Скрізь, повсюди, тванюка, багнюка, гниловодь, водогниль, саги, болота, трясовина. Брели, падали, припадали, сушились, намокали.

Зайшли в стіжок сіна погрітися. Заснути. Перепочити. Перев'язати. Рани. Сіно поцвіло. Спарилося, попріло. У стіжку знайшли дрота. Дротину. Перев'язали чоботи, постоли.

Текля стерегла вогнище. Сохлася, сушилася, латалася, співалася. Перемивала кислиці, груші, сливи. Сумувалася, незчулася як задрімалася.

Марко кинув, зметнув ніжний погляд на подругу, зосереджену, стурбовану, заклопотану, і сказав, вимовив:

— Попадя була крива, а дітей водила...

А у лісі пролунало:

— І де він набрався тих дотепів?

Кінець, закінчення, крапка. Все.

Віктор БЕЗОРУДЬКО.

ЛЕОНІД ПЕРВОМАЙСЬКИЙ

Від Сяну до Дону дорога лежить.
Поет-фронтовик по дорозі біжить —
Про молодість брата
Й пісні про солдата
Судилось йому нам на пам'ять зложить.
На добру машину змінив він коня,
Бо юність свою наш поет здоганя —
Не хоче старіти,
Не хоче сивіти —
Веселі пісні він складає щодня.
І ручка у нього в руках не дрижить,
Рядок за рядком під рукою біжить...
Про те ж, що старіє,
Про те, що сивіє —
Не треба, не треба, не треба тужить!

М. ТАЛАЛАЄВСЬКИЙ.

В ХОЛОДНІМ ТАМБУРІ

І самому Безсмертю
на тамбура хочеться злізти,
Щоб в далекій дорозі
була не відстати від них.

С. ГОЛОВАНІВСЬКИЙ.
«У просторах світу нового».

В холоднім тамбурі, в кутку,
Щось плаче серед ночі.
— Пусти в вагон, провіднику,
Погрітись трохи хочу!
Відкрив дверцята провідник.
— Хто там? — питає строго,
— Безсмертя я! — почувся крик.
— Я ще не чув такого!
Я ще таких не бачив див.
Оце так річ цікава!..
Хто ж вас на тамбур посадив?..
— Голованівський Сава!

П. ГЛАЗОВИЙ.

Він все зробив, що міг, — гарчав страхав, пророчив,
Торкав і гриз, улещував і вив,
І вабив лагідно, і яросно пророчив,
І щелепи звихнув, і руки скров'янив, —
Ніщо не помогло, ні сотні змов і зрад,
Ні хитрість шпигунів, ні ватіканська меса.
Не крутяться назад історії колеса, —
Хоч лізь під них, не крутяться назад.

Микола БАЖАН.

Дружній шарж З. Толкачова

ЛІТНЕВДАХА

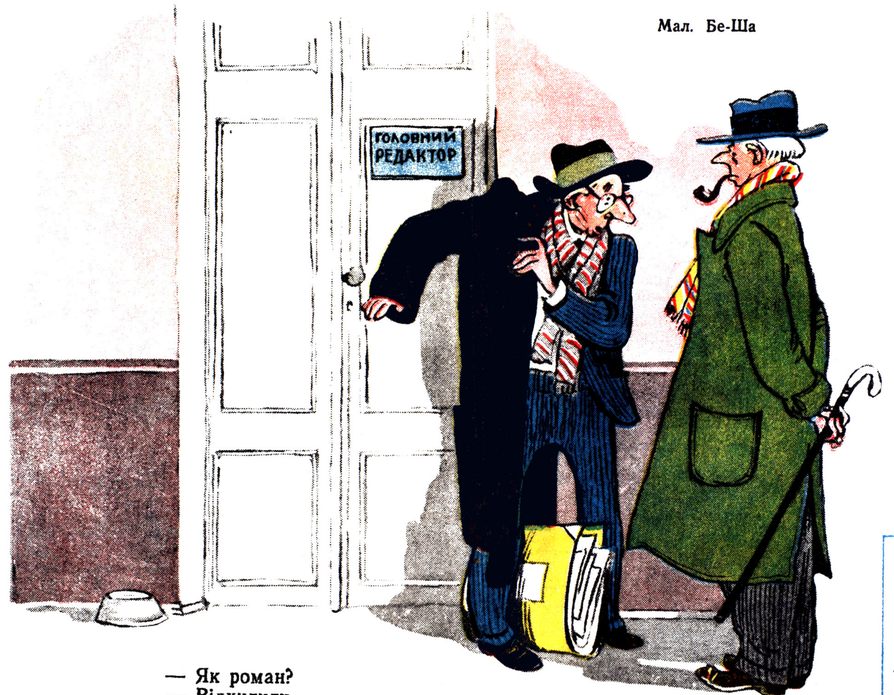

Мал. Бе-Ша

— Як роман?
— Відхилили...
— А ви занесіть у «Молодь».
— Носив... І в «Дніпро» носив, і в «Радянський письменник» носив, і у «Вітчизну» носив, — і скрізь говорять, що роман недоношений...

ЕНТУЗІАСТ ГРИЦЬКО ДАЛЕКОЗОРИЙ

Три роки тому поет Грицько Далекозорий за два дні і дві ночі створив (дехто каже — «випалив»!) поему — «Держись за чепіги».

Спочатку надрукував її «уривками» в газетах. Потім «розділами» в тонких журналах. Потім усю, разом, з прологом і епілогом, — в товстому журналі. Потім натиснув на видавництво, і «Держись за чепіги» вийшла окремою книжкою. Потім поет покраяв поему на окремі вірші і заходився друкувати їх в обласних газетах.

Після поеми ось уже три роки — ні рядка більше не пише Грицько Далекозорий.

І все ж таки його ніяк не можна назвати «мовчальником».

Який же це, самі подумайте, мовчальник, коли він, бідолаха, аж охрип від творчих зустрічей і виступів.

Де він тільки і з ким він тільки не «зустрічався»! Сьогодні — в Борисполі, завтра — у Жмеринці, через два дні — в Кривому Розі, через три дні — в Сумах.

Він так захопився гастролями, що не раз себе називав серед письменників — ентузіастом пропаганди художнього слова.

У десятках міст і містечок ще й зараз можна бачити розмоклі під осіннім дощем афіші (торішні і цьогорічні), на яких уже все пообразило і залишилось тільки одне слово «Держись»...

Свої гастролі Грицько Далекозорий останнім часом починає так:

— Дорогі товариші! Це нічого, що на мій творчий вечір прийшло так мало слухачів. Настрій у мене однаково прекрасний, бо я певен, що прийшли саме ті, хто любить поезію! А зараз я вам прочитаю свій останній, я вважаю, досить солідний твір — лірико-епічну поему «Держись за чепіги».

І читав. Напам'ять читав. (Після 201-го виступу він уже навіть рукописа не бере в дорогу).

Та одного разу — несподівано збився. Це було на Вінниччині. Збився, став і ніяк за дальший рядок ухопитись не може. Скандалу не трапилось тільки тому, що в кінці залу підскочив хлопчина і вигукнув: «Далі, товаришу поет, так:

«Прийшла весна, кругом відлиги,
Держіться, друзі, за чепіги».

— Ти звідки знаєш мою поему? — запитав після вечора поет свого рятівника.

— Ви ж у нас уже п'ятий раз виступаєте.

— Хіба п'ятий раз!? — здивувався Далекозорий і негайно виїхав у другий район.

...Гастролює Далекозорий так часто, що його вже знають майже всі кондуктори, особливо приміських поїздів. «Держись за чепіги їде», — підморгують вони один одному. А якось один з кондукторів підсів до поета і спитав:

— А чи не написали б ви поемку «Держись за гальмо»? Сильно потрібна така штука в нашому ділі залізничному...

Є відомості, що ця ідея дуже запалила Далекозорого, що він уже склав договір з управлінням залізниці і тепер лицює свою старі поему.

Ні, що не кажіть, а «мовчальником» його назвати ніяк не можна, бо, може, саме в ці хвилини, як ви читаєте про нього, — він стоїть десь на підмостках і, надриваючи горло, уже в тисяча перший раз вигукує:

«Прийде весна, прийдуть відлиги,
Держіться, друзі, за чепіги!».

К. ЛЕВЧЕНКО.

...ЦИМ НЕ КІНЧАЄТЬСЯ МОЛОДІСТЬ БРАТА

Леонід Первомайський на стор. 32 свого романа у віршах «Молодість Брата» пише:

«Є різні думки про будову романа,
Про зовнішню форму його і про зміст.
Та, зрештою, — де ідеальна й незнана,
Що кожну вмістила б натуру і хист?»

Та, пишучи ці рядки, автор зовсім не мав на увазі 4-ої друкарні Військвидаву, де друкувався його роман. А в цій друкарні саме й з'явилася ота, хоч і не ідеальна, але все ж досі «незнана думка» про зовнішнє оформлення романа. Це підтверджує примірник книжки «Молодість Брата», надісланий до редакції тов. Татарцевим В. Н. з с. Озерівки, Володимирівського району, Миколаївської області.

У цієї книжки о д и н початок, д в а кінці і д в і різних середини. Якийсь фокусник з друкарні проковтнув 100 сторінок і після 144 стор. пустив аж 245-ту. Далі після 248 з'являється стор. 241. А після 244-ої іде «зміст». За «змістом» читаємо різні виробничі відомості (редактор, художник, тираж, де книжка складалася, де друкувалася і т. д.). Звідціль переходимо до кінця романа (стор. 249, 250 і 251) і знову починаємо його з стор. 161-ої. Тут уже без всяких пригод дочитуємо роман до кінця, вдруге прочитуємо «зміст» і виробничі відомості, й, разом з автором, думаємо весь час:

«...Що цим не кінчається молодість Брата»,

особливо для бракоробів з 4-ої друкарні Військвидаву (Київ, Цитадель, 10).

Нотатки Нашого Оглядача

Відомі американські прогресивні письменники Говард Фаст, Джон Говард Лоусон, Дальтон Трумбо, Альберт Мальц і Алва Бессі засуджені до тюремного ув'язнення. Тепер уже можна сміливо сказати, що американський прогрес цілком переведено на тюремне становище.

* * *

Якийсь Даніель Ф. Ехерн написав книгу: «Як безкарно убивати». Вона розійшлася в США у кількості 200 тисяч примірників. Автор книги — колишній голлівудівський сценарист, нині відомий злодій і грабіжник. Він був 18 разів арештований за свої злочини. Дев'ятнадцятого арешту не буде: моральний розклад у США за злочин не вважається.

* * *

Сенсацією відкриття сезону в «Метрополітен опера» (Нью-Йорк) була п'яна, як квач, 70-річна вдова нафтового короля Гендерсона. Яка опера йшла в день відкриття сезону — американські газети за браком місця не повідомляють. В газетах ледве вистачило місця для докладного опису непристойностей нафтової королеви.

Ярослав ГАЛАН

Ілюстрації В. Гливенка

Папська сльоза

За малим не трагедія
на 2 дії та ще й з епілогом.

ДІЯ І

Папська опочивальня. Його святості не спиться. У двері просуває голову кардинал Лядроне.

ЛЯДРОНЕ. Ваша святість, містер Тейлор уже встав, і він обурений, що Ваша святість валяється ще в постелі...

ЙОГО СВЯТІСТЬ **(притьмом встає й нашвидку одягається).** Проси його, сину мій. Скажи: у нас є ідея!

Лядроне зникає. Входить містер Тейлор, особистий представник Трумена при папському престолі.

ТЕЙЛОР. Таким чином, містер папа, можна папство проспати!

ЙОГО СВЯТІСТЬ. А ми й не спали, сер. Ми — думали...

ТЕЙЛОР. Й до чого додумались?

(Його святість довгий час нашіптує йому щось на вухо).

Дамнед, непогана ідея! А скільки вона коштуватиме?

(Його святість знову нашіптує).

Га!

(Його святість все ще нашіптує).

Значить, мокра робота?

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Сину мій, не маєш бога в серці!.. «Святе винищення» ти називаєш мокрою роботою? Кайся, сину мій...

ТЕЙЛОР. По-перше, я вам не син, містер папа. По-друге...

ЙОГО СВЯТІСТЬ. О, сер!..

ТЕЙЛОР. По-друге, я згоден. Витрати беремо на себе.

ЙОГО СВЯТІСТЬ. О, сер!.. **(Благословляє його).**

ТЕЙЛОР. І ви гадаєте, що таким чином...

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Я не гадаю; я певен цього. Тільки таким чином ми позбудемося, нарешті, наших противників. Убивства з-за рогу — це кустарна робота, недостойна апостольського престолу.

ТЕЙЛОР. Значить, комуністів...

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Комуністів, лівих соціалістів, народних демократів, масонів...

ТЕЙЛОР. Стоп! Масонів не треба чіпати. Серед них є банкіри.

ЙОГО СВЯТІСТЬ. А ми візьмемося за масонів — не банкірів. Усіх їх оголосимо єретиками, і знову, як у найкращі часи, запалають у Європі багаття святої інквізиції!..

ТЕЙЛОР. Дамнед! Це буде грандіозне видовище! Лишається тільки встановити процедуру!

ЙОГО СВЯТІСТЬ. О, сер! Вона встановлена ще в 1487 році. **(Добуває з шафи книжку).** Ось Якова Шпренгера «Відьомський молот», антиєретичний кодекс, схвалений і затверджений буллами пап Олександра VI, Юлія II, Льва X й Адріана VI. Спираючись на цю священну книгу, один лише блаженний Ремігій, суддя в справах єретиків, спалив живцем у Лотарінгії 800 жінок...

ТЕЙЛОР. Дамнед, це розмах! Куди там нашому Лінчу... А спеціалістів для цього діла знайдеться вдосталь?

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Лишіть це нам, сер! Вас особисто рукоположить наша святість у великі інквізитори. В торквемади хе-хе!

ТЕЙЛОР. О-кей! Це буде оригінально, чорт візьми! Чого доброго, ще в святі потраплю.

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Чому ні? До ут дес.

ТЕЙЛОР. Дамнед! Боюся, що не розумію. **(Його святість нашіптує йому на вухо).** Дорого це у вас коштує, чорт візьми!

(Його святість знову щось шепотить. Не чекаючи кінця торгу, завіса опускається).

ДІЯ ІІ

Зал, де збирається св. інквізиція. За столом сидять інквізитори. Праворуч на престолі його святість, обіч нього стоїть кардинал Лядроне.

ЙОГО СВЯТІСТЬ. В ім'я боже благословляю вас на святе діло, мої діти. **(Всі встають і кланяються).**

Преподобний Гудеріан! Ми помітили, що з-під вашої ряси визирають кавалерійські чоботи та ще й зі шпорами. Щоб мені не було цього більше!

ГУДЕРІАН. Бефель, ваша святість!

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Преподобний Брауxіч! Замість вистригти тонзуру, ви зовсім виголили голову. Крім того, від вас на милю несе ромом. Це вам не казарма. Щоб мені не було цього більше!

БРАУХІЧ. Яволь, ваша святість!

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Перед відкриттям першого засідання святої інквізиції ми пропонуємо вшанувати хвилиною мовчанки пам'ять неприсутнього, на жаль, серед живих і тому рукоположеного заочно преподобного Гіммлера. Хай же невидима рука його керує нашими вчинками нині і присно і во віки віків!

ВСІ. Амінь!

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Преосвященний Тейлор! За вами слово.

ТЕЙЛОР. Ваша святість! Преподобні! Відкриваю перше засідання комісії по розслідуванню антиамериканської діяльності...

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Не зовсім точно, ваше преосвященство.

ТЕЙЛОР. Чорт візьми! Я хотів сказати — святої інквізиції. Пропоную відразу розпочати роботу. Привести першого обвинуваченого! **(Вартові приводять першого обвинуваченого).**

ТЕЙЛОР. Минулої неділі на мітингу ви висловились проти плану Маршалла. Так?

ОБВИНУВАЧЕНИЙ. Так. Я — робітник і...

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Причини достатні для ауто-да-фе.

ТЕЙЛОР. Хто за? Всі. Вивести засудженого!

ЗАСУДЖЕНИЙ. Геть святу інквізицію! **(Засудженого виводять).**

ТЕЙЛОР. Преподобний фон-Манштейн просить слова.

МАННШТЕЙН. Одна справа розглядалася цілу хвилину. Якщо так далі піде, то для того, щоб знищити які-небудь сотні мільйонів єретиків, нам буде потрібно сотні мільйонів хвилин. За цей час від них може народитися 100—200 мільйонів нових єретиків. Тим-то я пропоную використати виробничий досвід, проведений Великонімеччиною в крематоріях Дахау й Освенціма...

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Святе твоє слово, сину мій!

ТЕЙЛОР. Пропозицію преподобного фон-Манштейна ставлю на голосування. Хто за? Одноголосно. Привести другого обвинуваченого! Що ви хотіли, містер Крупп?

КРУПП. Я теж пропоную винищити всіх еретиків, за методом, вказаним преподобним фон-Манштейном і так успішно випробуваним у свій час покійним фюрером Великонімеччини.

ТЕЙЛОР. Ваша святість! Преподобні отці інквізитори! Поміркувавши і сяк, і так, я теж прийшов до висновку, що такими методами працювати далі не можна. Вони занадто кустарні.

ГОЛОСИ. Слухайте! Слухайте!

ТЕЙЛОР. Тим-то я пропоную метод, з таким успіхом застосований у свій час американською демократією в Хіросіма. У найближчий час треба провести в підлеглій нам Європі плебісцит: хто за план Маршалла і хто проти. Після плебісциту противників плану вивеземо на безлюдні острови і там...

ГУДЕРІАН. ...атомною бомбою!

ТЕЙЛОР. Ви вгадали, преподобний.

ВСІ. Браво!

ТЕЙЛОР. Ставлю пропозицію на голосування. Хто за? Одноголосно!

ЙОГО СВЯТІСТЬ. Сину мій! Благословення апостольського престолу повік спочиватиме на тобі!..

(Спираючись на плече кардинала Лядроне, його святість, зворушена до сліз, підходить до преосвященного Тейлора, благословляє його, потім цілує в чоло).

З а в і с а.

ЕПІЛОГ

Декорації й ситуація та сама, що й у першій дії. Входить кардинал Лядроне.

ЛЯДРОНЕ. Ваша святість! **(Його святість прокидається).** Містер Тейлор давно вже встав і просить мене вже вдруге висловити його обурення, що ви так довго валяєтесь у постелі.

ЙОГО СВЯТІСТЬ **(поквапно встає й одягається).** Сину мій, скажи його преосвященству Тейлору...

ЛЯДРОНЕ **(здивовано).** Преосвященству???

ЙОГО СВЯТІСТЬ **(прочунявши).** Боже великий! То це був лише сон... **(Скорботним голосом).** Ну що ж... Доведеться далі... кустарничати...

(По щоці його святості покотилася самотня сльоза).

К і н е ц ь.

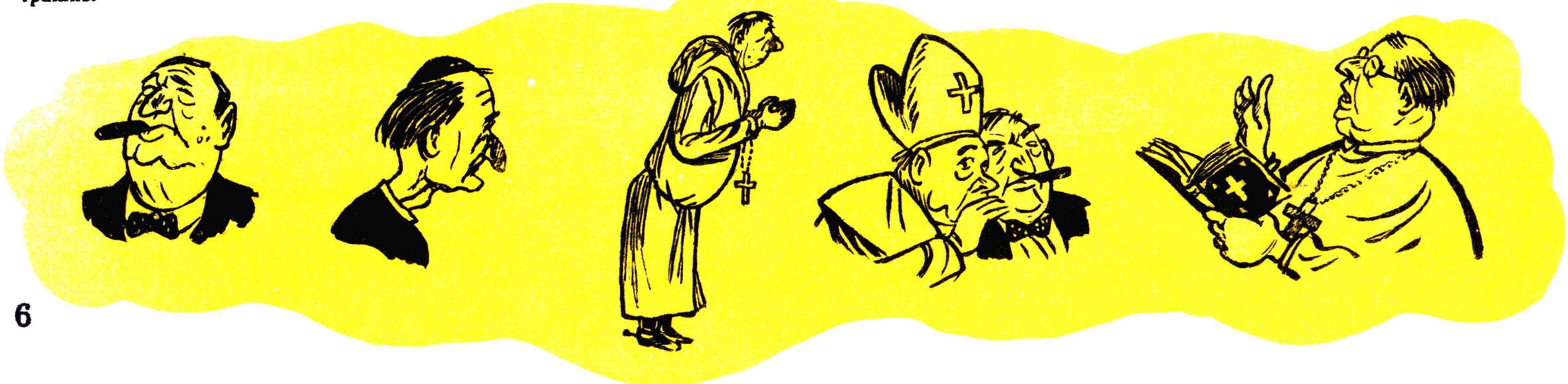

Мал. Грі

А ці куди галопом мчаться? Хотять прорватися в літературу! Ой, ні! З такою амуніцією далі сторінок Перця їм ходу не буде!

ШАНОВНИЙ ПЕРЧЕ!

Наш колгосп «Перше Травня» має вальцьового млина, який дає хорошу білу муку. Але з білою мукою робляться темні діла.

У млині зібралася, хоч невеличка, але тепла сімейка. Завідує млином Михайло Кобзюк, а його зять Шевчук працює рахівником, а вже брат рахівника Степан Шевчук — мірошником.

Сімейка гав не ловить. Ось і недавно Степан Шевчук купив у сусідньому селі Рожепи будівлю, за яку, крім грошей, заплатив центнер муки. Чимало муки з млина пливе на базари.

Одним словом, сімейка крутиться вміло. Цікаво, коли ж їй «змелеться»?

С. РЕМІНЯК.

с. Сербинівці,
Жмеринського району,
Вінницької області.

ДОРОГИЙ ПЕРЧЕ!

Чи відомо тобі, що т. Чумичкіну—керуючому «Укр
м'ясо
хлад
мол
буду» —
ворожка наворожила розлуку? З ким і з чим? З трьома вантажними машинами, яким давно вже час працювати на будівельній площадці Кременчуцького м'ясокомбінату, і за які комбінат вже давно сплатив 60 тис. карбованців. Але для т. Чумичкіна, як у пісні співається, «расставанье хуже смерти». Внаслідок цього—машини у Києві стоять, а робота на будівництві Кременчуцького м'ясокомбінату теж стоїть.

І. ГЛУШКО.

ЛЮБИЙ ПЕРЧЕ!

Ти не чув про матч, який відбувається між нашою школою і керівництвом сільради? Приїзди в с. М. Олександрівку, Бориспільського району, Київської області — будеш суддею.

Після війни одержали ми під школу будинок з трьох кімнат.

В 1945 році сільрада почала нас тіснити. Їй вдалось зайняти вчительську кімнату. Рахунок став 2:1 на нашу користь.

Керівництво продовжує натискувати з застосуванням недозволених прийомів. Вирішило воно нас виморозити взимку з класів: не допомагає завезти паливо та ремонтувати школу. Як тільки в класах починаються заняття — за перегородкою зчиняється галас.

Районні організації знають про цю гру, але допомогти нам не хочуть. Допоможи нам ти, Перче, інакше діти нашого села залишаться без школи.

З доручення колективу вчителів.

Зав. школою КРИВОРУЧКО.

ТОВАРИШУ ПЕРЕЦЬ!

За квиток серії АФ, № 436704 на право проїзду від станції Вовчанськ до станції Переддонбасівської я заплатив 29 карбованців 50 коп. Скільки я повинен був заплатити на зворотньому шляху за квиток серії АЖ, № 738136 від ст. Переддонбасівської до станції Вовчанськ?

Якщо, дорогий Перче, вважаєш, що теж 29 крб. 50 коп., то помиляешся. За квиток від Переддонбасівської до Вовчанська з мене взяли вже тільки 24 карбованці.

А чому так?

Не інакше, як на залізниці трапилось щось схоже на те, про що писав Руданський: «верства повалилась»...

М. КОТКО.

ШАНОВНИЙ ПЕРЧЕ!

Допоможи нам познайомитись з тов. Ковалем. Це харківський обласний державний інспектор по сортовипробуванню. Він скликав у В.-Бурлуках нараду для обговорення наслідків сортовипробування за 1948 рік. На цю нараду прибули голови колгоспів, рільники, агрономи та інші працівники сільського господарства району. Прибули акуратно. 50 учасників наради цілий день ждали 51-го учасника — самого тов. Коваля, — та так, не діждавшись, і роз'їхалися. А жаль! Цікаво було б познайомитись, коли не з наслідками сортовипробування, то хоч би з таким сортом керівника, як тов. Коваль.

Д. ЮЩЕНКО,
секретар В.-Бурлуцького райкому КП(б)У.
Харківська область.

ПЕРЕЦЬ ДОПОМІГ

У зв'язку з фейлетоном Остапа Вишні «Недовчили» (Перець № 14), вчителям Голицинівської школи (Селидівський район, Сталінської області) повернуто гроші, незаконно стягнуті з них головою правління колгоспу ім. Петровського Ромащенком.

* * *

У ПЕРЦІ № 15 був вміщений лист інваліда Вітчизняної війни Н. Костенка. Міністерство соціального забезпечення УРСР повідомило редакцію, що законну вимогу тов. Костенка задоволено. Йому видано мотоколяску.

* * *

Працівники Драбівської районної газети звернулися до ПЕРЦЯ із скаргою, що Полтавський облфінвідділ зриває нормальне фінансування редакції.

Міністр фінансів УРСР тов. Сахновський повідомив ПЕРЕЦЬ, що міністерство запропонувало завідуючому Полтавським облфінвідділом тов. Погорільцю негайно ж видати редакції «Соціалістичної Драбівщини» всю належну їй фінансову дотацію.

Відсканував і опрацював
Олег Леськів
http://perec-ua.livejornal.com

Мал. В. Литвиненка

Реакційна американська преса дивиться на п'ятнадцятирічний план полезахисних лісонасаджень в Радянському Союзі, як баран на нові ворота. В очах капіталістичного барана не тільки розгубленість, а переляк і відверта злоба.

(З газет).

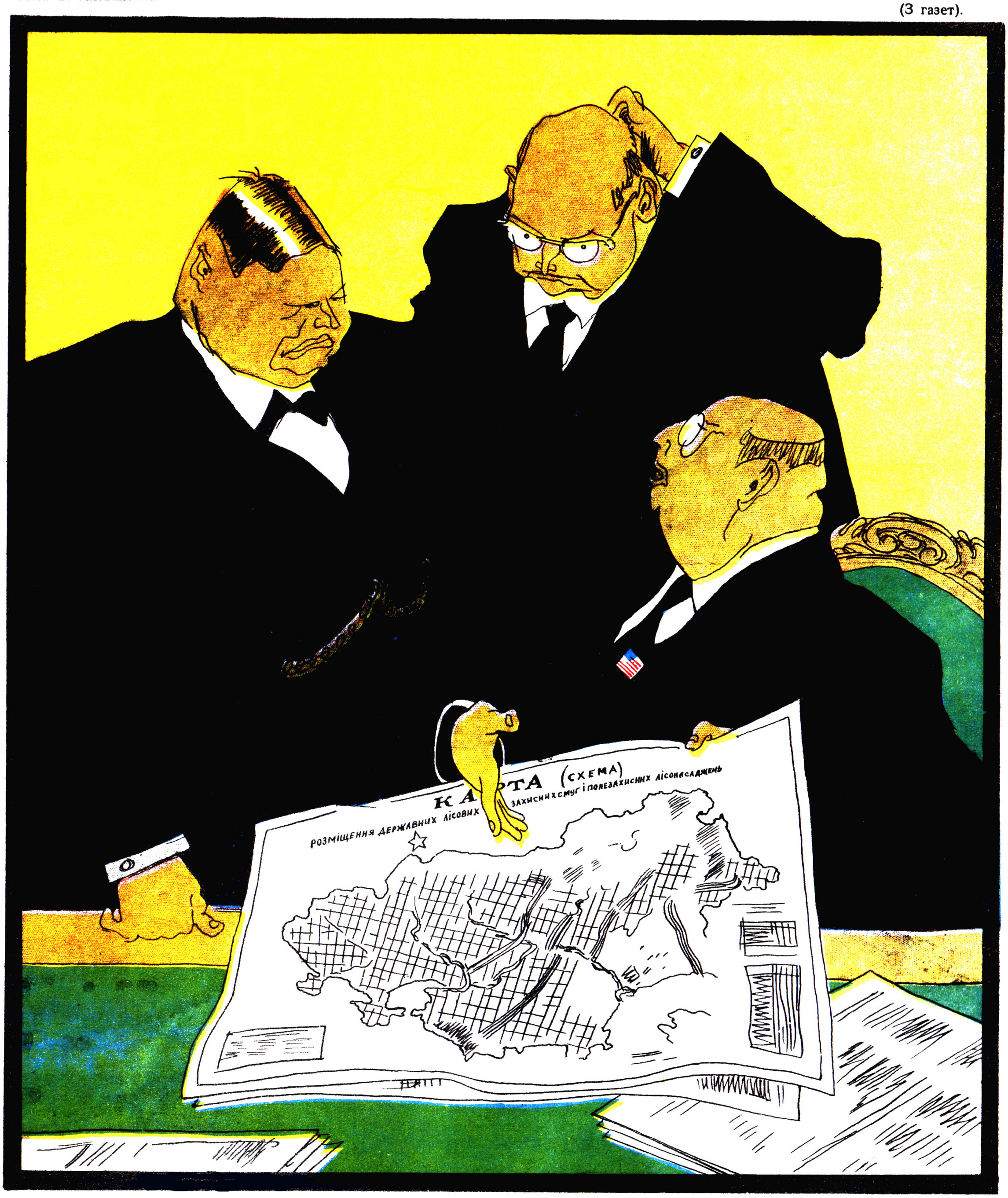

— Що твориться на білому світі, панове! Погляньте — ще одна **ростуча** неприємність...

Редактор Ф. МАКІВЧУК. РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Остап ВИШНЯ, Я. ГАЛАН, О. КОЗЮРЕНКО, О. МИХАЛЕВИЧ.

Адреса редакції: Київ, Коцюбинського, 7, тел. 5-30-31, 4-65-56 дод. 59. Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна».

Журнал «Перець» № 22 (153) (на украинском языке). Підписано до друку 24. XI. 1948 р. Стат формат 72X100 см. 1 друк. арк.

БФ 04183. Друкарня в-ва ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Київ, Прозорівська, 59. Зам. 3828. Тираж 50.000 прим.